

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

candi. Prosper Aquitanicus, III. de Vit. Contempl. c. XII. *Quid est obmutescens manibus & pedibus ligari, nisi in inferno, ubi Deo nemo constituitur, actione privari? Referendi huc sunt ii, qui in interpretatione loci Rom. VI. 7. in eandem sententiam inclinant, de quibus suo loco agetur.*

LXIII. Terrium apud Bonaventuram argumentum à deficiente peccati sine desumptum, his verbis formatur: *Peccatum non placebat nisi propter libidinosam delectationem. Sed in damnatis exclusa est omnis libidinosà delectatio. Ergo nullum peccatum eis placet. Disputavimus §. LIII. voluntatis appetentis objectum per se non posse esse aliud nisi bonum. Cum autem omne bonum duplex sit, verum & apparens, ex se patet, & quotidiana experientia testatur, utrumque voluntati, sed diverso respectu, objici, illud nempe per se, hoc autem per accidens. Bonum enim apparens revera malum est, non tamen appetitur à voluntate, nisi in quantum speciem boni mentitur, id est, quatenus vel bonum id esse, vel certè quicquam boni conjunctum habere falsò nobis persuademus. Quod aded verum est, ut in hoc veluti conspirent Philosophi faniore. Plato II. de Leg. Nemo, ait, id sponte ager, cui non plus letitia quam doloris inest. Aristoteles ubique bonum per appetibilitatem describit, non quod formaliter rationem boni in eà consistere, sed quod eandem necessariò & indivulsè consequi arbitraretur. Quare V. Eth. Nic. c. IX. ait: Nemo id vult, quod non existimat esse bonum. Seneca Ep. LXIX. Nullum sine auctoramento malum est. Avaritia pecuniam promittit, luxuria multas ac varias voluptates, ambitio purpuram & plausum & ex hoc potentiam & quicquid potentia potest. Mercede te vitia sollicitant. Accuratissimus Christianorum Philosophus, Augustinus, lib. II. Confess. c. V. Cum de facinore queritur, inquit, quâ causâ factum sit, credi non solet, nisi cum appetitus adipiscendi alicujus illorum bonorum, quæ infima dicuntur, esse potuisse apparuerit, aut metus amittendi. Pulchra sunt enim & decora, quamquam præ bonis superioribus & beatificis abjecta & jacentia. Homicidium fecit. Cur fecit? Adamavit ejus conjugem aut pradium, aut voluit depraedari, unde viveret, aut timuit ab illo tale aliquid amittere, aut latus ulcisci se exarsit. Num homicidium sine causâ faceret, à ipso homicidio delectatus? Quis crediderit? Nam & de quo dictum est, recordi & nimis crudeli homine, quod gratundò potius malus atque crudelis erat, prædicta*

tamen est causa, ne per otium, inquit, torpesceret manus aut animus. Quare
 res quoque? Cur ita? Ut scilicet illa exercitatione scelerum captâ urbe, ho-
 nores, imperia, divitias assequeretur & careret metu legum & difficultate re-
 rum, propter inopiam rei familiaris & conscientiam scelerum. Nec ipse igitur
 Catilina amavit facinora sua, sed utique aliud, cuius causa illa faciebat.
 Quamquam verò ex Scholasticis Theologis Joann. Scorus & Wil-
 helmus Occam, ducto ab odio & blasphemiâ Dei, in quibus ne-
 que verè aliquid boni sit neque apparenter, argumento, volunta-
 tem in malum ferri posse sub ratione mali, disputent, rectè tamen
 à cæteris ideò refutantur, quia, qui DEum odit atque blasphemat,
 in hoc ipso, quantumvis pessimo, vitio, boni quidquam, licet fal-
 sò, apprehendit, cum ideo oderit atque blasphemet, ut animum
 vindictæ cupidum demonstrat, vel aliâ quacunque ratione ducatur.
 Augustinus quidem allegato secundo confessionum libro
 cap. IV. Deo confitetur: *Arbor erat pirus in viciniâ vineæ nostræ pomis
 onusta, nec formâ nec sapore illecebrosis. Ad hanc excutiendam atque aspor-
 tandam nequissimi adolescentuli perreximus, nocte intempestâ, quousque lu-
 dum de pestilentia more in arcis produxeramus & abstulimus inde onera in-
 gentia, non ad nostras epulas, sed vel proficienda porcis, etiam si aliquid inde
 comedimus, dum tamen fieret à nobis, quod eò liberet, quo non liceret. Et
 paulò ante dixerat: furtum facere volui & feci, nullâ compulsus egestate
 nec penuriâ, sed fastidio iustitiæ & saginâ iniquitatis. Nam id furatus sum,
 quod mihi abundabat & multò melius. Nec eâ re volebam frui, quam furta
 appetebam, sed ipso furto & peccato. Deinde: Ecce cor meum, DEUS meus,
 ecce cor meum, quod miseratus es in imo abyssi. Dicat tibi nunc ecce cor me-
 um, quod ibi querebat, ut essem gratis malus & malitia mea causa nulla esset,
 nisi malitia. Fœda erat, & amavi eam. Amavi perire, amavi defectum
 meum, non illud ad quod desiciebam, sed defectum meum ipsum amavi turpis
 anime & disiliens à firmamento tuo in exterminium, non dedecore aliquid
 sed dedecus appetens. Et si verò oratorio sermone sic suum peccatum
 exaggeret, non tamen diffretur, furatum se esse, vel ut damno
 proximi delectaretur, vel ut frueretur sodalium consortio, c. VI. &
 IX. Quid ergo miser in te amavi, ô furtum meum, ô facinus illud meum
 nocturnum septidecimi anni ætatis mee? Non enim pulchrum eras, cum fur-
 tum esses, aut verò aliquid es, ut loquar ad te? Pulchra erant poma illa, quæ
 furati sumus, quoniam creatura tua erant, pulcherrimè omnium, creator*

omnium, DEUS bone, DEUS summum bonum & bonum verum meum. Pulchra erant illa poma, sed non ipsa concupivit anima mea miserabilis. Erat enim mihi meliorum copia, illa autem decerpsi tantum, ut furarer. Nam decerpta projeci, epulatus inde solam iniquitatem, quã letabar fruens . . . . . Quoniam in illis pomis voluptas mihi non erat, ea erat in ipso facinore, quam faciebat consortium simul peccantium. Impossibile igitur est, ut quis malum appetat, ut malum est, vel ut inclinetur in id, quod dissimile & disconveniens sibi est, nisi sub ratione similitudinis & convenientiã, saltem, ut jucundum & utile sibi videtur, apprehendat. Hęc cum ita se habeant, amplius patet, damnatos nullã ratione velle malum, id est, peccaminosis actibus implicari posse. Nam nec revera bonum est peccatum, quippè cui è diametro opponitur & quod destruit, ut ex se patet, neque etiam apparere in oculis eorum ullã bonitatis specie potest, quippe, quo sciunt neque se impetrare posse qualemcunque animo aut corpori delectationem, neque efficere quodlibet aliud, ex quo sive utilitas quæpiam sive jucunditas promanare queat. Quid? quod tunc reipsã experientur verum esse, quod hac in vitã credere præfractè renuerunt, peccatis nempè, utcunque jucunditatis lenociniis se insinuent, extremam tamen miseriam conciliari & quo longius peccatum dureret, hoc longiorem attrahi & graviorem pœnam. Ex quo sequitur, peccare profus non posse damnatos, aut certè admittendum esse, quod malum appeti possit à voluntate, in quantum malum est: Quod tamen, qui asserit, hoc ipso naturam voluntatis tollit & subvertit.

LXIV. Quartum Bonaventuræ argumentum à peccati merito procedit & hoc est: Mala voluntas, eo ipso, quo mala est, est contra DEUM. Et eo ipso, quo est contra DEUM, est meritoria pœna. Ergo semper merentur pœnam & ita debet semper eis pœna augeri; & sic in infinitum. Sed sic non videtur. Ergo non peccant. Datur omninò in DEO essentialis quædam & ab eo inseparabilis proprietas, quæ justitia vocatur, Hanc non Sacræ tantum Literæ omnibus propemodum paginis DEO adscribunt, sed gentiles quoque è naturali, quod post lapsum superest, lumine agnoscunt. Aristoteles vel quicumque alius, ingenii divinitate Aristoteli haud impar, librum de Mundo, cap. VII. f. f. ita concludit, interprete Budæo: Proinde hæc omnia non aliud